

Interpellation om arbetsmiljön på Uppsala yrkesgymnasium Jälla

Jag lämnade under slutet av 2021 in en interpellation om riskerna med tystnadskultur inom Uppsala kommun. Svaret på den interpellationen var mycket otillfredsställande och indikerade inte att det politiska styret tar allvarligt på riskerna med att en tystnadskultur breder ut sig inom Uppsala kommun. Även debatten i kommunfullmäktige vittnade om en förnekelse av att även Uppsala kommun, precis som Göteborgs kommun, brottas med allvarliga tystnadsproblem. Det är också anmärkningsvärt när inga ordentliga förbättringsåtgärder genomförs när ett stort antal medarbetare i en verksamhet vågat göra sina röster hörda om missförhållanden.

Vid flera tillfällen har jag yrkat på mer decentralisering av makt närmare de medarbetare som har huvuduppdraget att leva upp till de verksamhetsmål som till exempel skola, vård och omsorg är satta att nå. Kommunens ledning har länge talat om behovet av ett mer tillitsbaserat ledarskap. Kommunens styrande visar i praktiken inget som tyder på den utvecklingen, snarare mer centralisering. Uppsala kommun lever inte heller upp till sina värdeord och ett överflöd av styrdokument plågar stora delar av kommunens verksamhet, inte minst skolan. Kommunen är i stort behov av ett mer kompetent ledarskap. Det yttersta ledarskapsansvaret ligger hos ansvariga politiker.

Enligt kommunens nästan tårdrypande värderingsdokument ska Uppsala kommuns medarbetare leva och verka enligt följande:

”Vår värdegrund – göra skillnad, arbeta tillsammans och välkomna nyskapande

Uppsala kommun arbetar för ett modernt ledarskap, medledarskap och en arbetsmiljö där samarbete, innovation och möjligheten att göra skillnad är viktigt.

Göra skillnad

- Vi fokuserar på behoven
- Vi drivs av förbättring
- Vi är engagerade

Arbeta tillsammans

- Vi samarbetar
- Vi är tillgängliga
- Vi är flexibla

Välkomna nyskapande

- Vi tänker nytt
- Vi tar initiativ
- Vi finner lösningar

Jag har kontaktats av många personer med kopplingar till Jälla yrkesgymnasium. Jag har haft möten med många personer med kopplingar till Jälla yrkesgymnasium. Det som framkommit är en beskrivning av en helt oacceptabel studie- och arbetsmiljö. En oacceptabel studie- och arbetsmiljö som skapat stora kvalitetsproblem i undervisningen och som drabbar eleverna mycket negativt. Personalomsättningen bland lärare och programrektorer har varit hög. Det vittnar i sig själv om att många lärare och programrektorer inte trivs på arbetsplatsen Jälla yrkesgymnasium. Behovet av särskilt stöd till elever med särskilda behov har inte varit, och är inte, på acceptabla nivåer. En personalenkät har genomförts på skolan som tydligt måste belysa att Jälla yrkesgymnasium har allvariga arbetsmiljöproblem. Under 2020 genomfördes en granskning av Jälla yrkesgymnasium vars slutrapport jag bilägger till denna interpellation, **bilaga 1**.

Enligt de flesta jag haft möten med ledde inte granskningen till annat än att omfattande åtgärder sattes in för att stötta skolan men utan att det lett till några påtagliga förbättringar för elever och personalen på skolan. Lärarförbundet och Lärarnas riksförbund gjorde därför i slutet av 2021 en gemensam 66a anmälan. Där beskrivs bland annat bristen på efterföljsamheten i det systematiska arbetsmiljöarbetet samt att rutiner som antagits inte efterföljs i det löpande arbetet. Den anmälan biläggs till denna interpellation, **bilaga 2**.

Månaderna går och vi är nu inne i år 2022. Budskapen från de allra flesta jag haft möten med, och pratat med, är att inga påtagliga förbättringsåtgärder implementerades. En tydlig bild är också att personalen inte inkluderas i processen att förbättra arbetsmiljön. Det är en helt oacceptabel ordning att månader och år går utan att ordentliga förbättringar realiserar. Att Jälla yrkesgymnasium är Uppsalas mest praktiskt inriktade gymnasium, med inriktningar där berört näringsliv "skriker" efter tillräckligt bra utbildad personal, gör situationen än mer oacceptabel.

Enligt Arbetsmiljöverket är "Hög personalomsättning en typisk konsekvens av dålig psykosocial arbetsmiljö." "Den psykosociala arbetsmiljön har stor betydelse för att förklara långvariga sjukskrivningar. Arbeten med höga krav och låg kontroll innebär särskilda "hälsorisker."

Länkar till artiklar i UNT om situationen på Jälla yrkesgymnasium bifogas nedan:

<https://unt.se/artikel/larare-kritisk-radsla-gor-att-elever-inte-backas-upp/r03nykkr>

<https://unt.se/artikel/hard-kritik-fran-elever-pa-jalla-det-ar-kaos-har/jnxw95mr>

<https://unt.se/artikel/hard-kritik-mot-ledarskap-pa-jalla--skapar-radsla/j866ox1r>

<https://unt.se/artikel/kan-uppsta-konflikter-och-maktkamper/j866pppr>

<https://unt.se/artikel/larare-kritisk-radsla-gor-att-elever-inte-backas-upp/r03nykkr>

Det är oacceptabelt att väldigt många elever inte tycks få det viktiga utbildningsstöd de har rätt att kräva med rimlig kvalitet. Det blir värre när praktisk lärarpersonal, som beskrivs som en bristresurs, inte behandlas vare sig i linje med kommunens värdegrund eller arbetsgivarpolicy. Och det är mycket illa att vårt viktiga näringsliv, som direkt berörs av att Jälla yrkesgymnasium kan få fram rimligt utbildade elever, inte får tillgång till rimligt kvalificerade möjliga medarbetare. Det finns gott om

branschorganisationer som är tydliga med att de praktiska utbildningarna idag inte håller de kvalitetskrav vi måste kunna förvänta oss kopplat till dessa dyra utbildningar.

”Skolsystemet avskräcker unga från yrkesprogrammen. Och storföretagen slår undan benen för våra lärlingar. Nu måste stat och kommun agera för att säkra framtidens byggkompetens, skriver flera debattörer.”

<https://www.svd.se/sa-raddar-vi-framtidens-byggkompetens>

Det är oacceptabelt att ett av våra få viktiga yrkesgymnasium inte kan ledas betydligt bättre än vad väldigt mycket talar för på Jälla yrkesgymnasium. Efter att ha grävt ordentligt i vad som hänt och händer på Jälla yrkesgymnasium blir det också tydligt hur dåligt kommunen återkommande sköter förflyttningar av yrkesprogram mellan skolor. Förflyttningarna av yrkesprogrammen som tidigare fanns på GUC är ett rörigt och dyrt exempel. Förflyttningarna av yrkesprogram från Fyrisskolan till Jälla är ytterligare exempel. Utbildningsnämnden, kommunstyrelsen och Skolfastighetsbolaget måste säkerställa bättre processer så att flytt av utbildningsprogram sker på betydligt bättre sätt än vad ovan exempel representerar.

Jag frågar kommunstyrelsens ordförande Erik Pelling, alternativt Utbildningsnämndens ordförande, följande:

- Kommunstyrelsen är kommunens arbetsgivar nämnd, vad innebär det i praktiken om till exempel arbetsmiljön på en kommunal skola kraftigt brister?
- Det finns en enkät genomförd bland personalen på Jälla kopplad till arbetsmiljön, vilka slutsatser drar kommunstyrelsens ordförande av den enkätundersökningen?
- Hur avrapporteras särskilt allvarliga arbetsmiljöproblem i våra skolor i Utbildningsnämnden?
- Finns det någon konkret handlingsplan för hur Utbildningsnämnden ska säkerställa en väl fungerande verksamhet på det mycket viktiga praktiskt inriktade Jälla gymnasium?
- Har Utbildningsnämnden gjort någon uppföljning av hur väl Jälla yrkesgymnasium som arbetsplats lever upp till kommunens ord beskrivna i Uppsala kommuns värdegrund?
- Har kommunstyrelsen eller Utbildningsnämnden gjort någon uppföljning av hur väl Jälla yrkesgymnasium lever upp till kommunens medarbetarpolicy?
- Kommer Utbildningsnämnden säkerställa att alla elever i behov av särskilt stöd på Jälla yrkesgymnasium får de extra resurser som krävs för att utbildningen ska hålla rimlig utbildningskvalité?
- ~~Hur avser kommunen i framtiden säkra att förflyttningar av utbildningsprogram mellan skolor sker på ett för elever och lärarna bra sätt?~~

- ~~Hur länge anser kommunstyrelsen, som är kommunens arbetsgivarorganisation, en infekterad arbetsplatskonflikt ska få pågå innan den griper in och aktivt bidrar till problemlösning?~~
- ~~Om kommunstyrelsens ordförande anser att ansvaret ligger på Utbildningsnämnden, hur länge anser Utbildningsnämndens ordförande att en infekterad arbetsplatskonflikt ska få pågå innan den aktivt griper in och bidrar till problemlösning?~~

Stefan Hanna

Kommunalråd